

Samobor bez 5G - Građanska inicijativa za uvođenje moratorija na implementaciju 5G mreže u Samoboru i okolici

Za: **Gradsko vijeće Grada Samobora**

Prijedlog uvođenja moratorija na implementaciju 5G mreže u Samoboru i okolici

Poštovane vijećnice, poštovani vijećnici Gradskog vijeća Grada Samobora!

Ovim dopisom želimo Vam skrenuti pozornost na rizike uvođenja 5G mreže u Samoboru. Dopustite da Vam ukratko pojasnimo, zašto je uvođenje moratorija na 5G mrežu od izuzetnog značaja za građane Samobora i okolice.

Posljednjih godina na svjetskoj razini sve se više govori o 5G mreži i njenim učincima na čovjeka i na okoliš. Većina infomacija o neštetnosti nove mreže dolazi iz smjera korporacijskih subjekata zasnovanih na interesu no postoje brojne znanstvene studije koje ovu tehnologiju ocjenjuju kao rizičnu.

Naime, sve dosadašnje generacije mobilnih mreža, među koje ubrajamo 2, 3 i 4G, koriste frekvencije u mikrovalnom području do 3 GHz. Uvođenje 5G mreže donosi drastičan pomak u frekvencijskom spektru od 3,5 GHz naviše, a teleoperateri teže graničnim vrijednostima i od 30 GHz. Uz višestruke antene raspoređene u fazne nizove te kraće valne duljine, mreža baznih stanica će postati gušća, a izvori zračenja sve bliži. U Samoboru se, uz privremenu dozvolu HAKOM-a, već testira nova mreža na 10 baznih stanica.

Prije svega moramo naglasiti, da izloženost čovjeka ovako visokom frekvencijskom spektru predstavlja veliki zdravstveni rizik. Na osnovu znanstvenih spoznaja, znanstvenici iz 36 zemalja 2017. godine uputili su prijedlog EU za moratorij na implementaciju 5G mreže (do danas broji 388 potpisa). Hrvatska udruga za zaštitu od elektromagnetnog zračenja (HUZEZ) već duže vrijeme upozorava javnost na nedostatnu ispitanoost 5G mreže te na svojim mrežnim stranicama tvrdi da... "Ne postoji nikakav dokaz da 5G mreža nije štetna za zdravlje.". Neovisna znanstvena istraživanja upozoravaju na obolijevanja koja urokuje izlaganje neionizirajućem zračenju, uključujući oštećenja kože, očiju i živčanog sustava. Dr. Martin Pall, profesor emeritus medicinskih i biokemijskih znanosti sa sveučilišta u Washingtonu, SAD objavio je knjigu o negativnim biološkim učincima neionizirajućeg zračenja 5G tehnologije. Dr. Goran Ivkić, specijalist na poliklinici Neuron, među prvima je govorio o nedovoljnoj istraženosti utjecaja 5G mreže na ljudsko zdravlje kao i o nedovoljnom razumijevanju ovog fenomena od strane stručne i laične javnosti. Zabrinjavajuće su i znanstvene studije o utjecaju zračenja 5G mreže na životinjski svijet, a posebno radovi mr. sc. Arna Thielensa i sur. (Berkley, SAD) te dr.sc. Olle Johansson-a (Karolinska Institut, Švedska), koji su uspjeli dokazati štetan utjecaj elektromagnetnog spektra višeg od 2 GHz na krhki skelet pčela i srodnih insekata. Stoga možemo zaključiti **kako se implementacija 5G mreže provodi bez jasnih pokazatelja na ljudsko zdravlje i prirodni ekosustav.**

Slijedom navedenih elemenata, **predlažemo članovima Gradskog vijeća Grada Samobora da donesu odluku o uvođenju moratorija na implementaciju 5G mreže na području grada Samobora i okolice**, do trenutka kad bi se neovisnom studijom moglo potvrditi da ne postoje uzročno-posljedični štetni učinci dotične mreže na čovjeka i okoliš.

Za donošenje ovakve odluke postoji i više nego dostatan zakonski i pravni okvir. Kao najvažnije pravno izvorište ponajprije ističemo **Ustav RH**, koji u glavi III., članak 69. nedvosmisleno kaže... "Svatko ima pravo na zdrav život...Svatko je dužan, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša.". Zakon o zaštiti okoliša u članku 9. govori o **principu dovoljnosti**, prema kojem implementacija novih tehnologija koja može dovesti do promjena u ekosustavu nije potrebna, ukoliko je nesmetano funkcioniranje sustava moguće uz dosadašnji stupanj razvoja. Nadalje, sukladno smjernicama Ministarstva zdravstva u zaštiti od zračenja, objavljenim na njihovim mrežnim stranicama, u pristupu novim tehnologijama koje emitiraju elektromagnetno zračenje treba ispoštovati tzv. **princip predostrožnosti**, koji govori, da tamo gdje opasnost od zračenja nije neposredno dokazana nego je samo indikativna, treba zauzeti stav maksimalnog opreza. Uvođenje tehnologije koja nije prethodno testirana krši odredbe **Nürnberškog kodeksa** iz 1947. godine, koji zahtijeva informirani pristanak javnosti na izvođenje pokusnih aktivnosti. Budući da pri implementaciji ove tehnologije javna rasprava nije provedena, iz perspektive razvoja civilnog društva i demokratskih sloboda spomenimo i **Aarhušku konvenciju**, koja uređuje pitanje uključenosti građana u političke odluke na svim razinama, a koje je Hrvatska postala potpisnica 2007. godine. Na sličnim temeljima su vijećnici Gradskog vijeća Grada Hvara 2. lipnja o.g. izglasali moratorij na uvođenje 5G mreže. Belgijska ministrica okoliša i energetike, Céline Fremault, komentirala je odluku građana Bruxellesa o zabrani uvođenja 5G na sljedeći način..."Građani Bruxellesa nisu pokusni kunići čije zdravlje mogu prodavati za zaradu. Ništa ne smijemo prepustiti slučaju.". Isto je učinjeno i u susjednoj Sloveniji, gdje je odluku o moratoriju tamošnji bivši ministar uprave Rudi Medved podigao na nacionalnu razinu.

Ne postoje niti nikakve pravne prepreke u donošenju odluke o moratoriju. Prema **načelu subsidijarnosti**, središnja država ne preuzima na sebe one odluke koje uspješno mogu biti provedene na razini lokalne samouprave. Također, akcijski planovi EU i RH, kojima se reguliraju pitanja novih tehnologija nemaju obvezujući zakonski karakter već su skup naputaka. U odgovoru Europske komisije apelu znanstvenika za moratorij na javno uvođenje 5G mreže (5G Appeal), ističe se da je zaštita građana od elektromagnetnog zračenja pod ingerencijom država članica, koje pritom trebaju uzeti u obzir smjernice Europskog Vijeća. Prema spomenutom načelu subsidijarnosti, istu analogiju možemo primjeniti na odnos središnje države i jedinica lokalne samouprave. Što se tiče izvođenja projekata tehnološkog osuvremenjivanja, prema materijalima dostupnima na mrežnim stranicama Grada Samobora, koji se odnose na projekt "Razvoj širokopojsnog pristupa na području Samobora, Sv. Nedelje i Stupnika", nije vidljivo, da isti uključuje široku primjenu 5G mreže. Iz toga proizlazi, da usvajanjem odluke o moratoriju Gradsko vijeće ne bi proizvelo zastoje u projektnim aktivnostima i operativnoj politici. Također, odluke o služnosti puta za postavljanje baznih stanica i ostalih priključaka mogu se donositi uz izuzeće 5G mreže. Spomenimo još i činjenicu da se gospodarska aktivnost našega grada

već desetljećima veže uz turističku i gastronomsku ponudu, zbog čega pokrivenost 5G pristupom nije ključna za naš gospodarski prosperitet. Poznato je da velik broj turista naš grad posjećuje kako bi se (između ostalog) odmaknuli od tehnološkog zasićenja.

Nadamo se da smo ovim dopisom adekvatno pojasnili naše težnje za moratorijem na uvođenje 5G mreže u naš grad. Posljedično opsežnim stručnim izvorima smatramo da nije primjereno smještati ovu raspravu u okvire teorije zavjere, zbog čega Vas molimo da naš prijedlog detaljno razmotrite prije donošenja bilo kakve odluke po ovom pitanju. Na kraju želimo reći da i dalje želimo Samobor, u kojem se obvezujuće odluke donose od strane njegovih građana, a ne pod utjecajem privatnih interesa s drugih razina. S veseljem bismo dočekali Vašu odluku, koja bi kvalitetu života naše djece i unuka te očuvanja prirodnog bogatstva našeg kraja stavila ispred potencijalnog tehnološkog razvoja, koji ionako ima ograničeni doseg u stvaranju boljeg životnog standarda za sve.

Temeljem našeg dopisa molimo Gradsko vijeće Grada Samobora, da raspravu o prijedlogu uvođenja moratorija na implementaciju 5G mreže stavi u dnevni red iduće sjednice.

Zahvaljujemo na pažnji te Vas pozdravljamo s poštovanjem.

U Samoboru, 29.6.2020.

Samobor bez 5G - Građanska inicijativa za uvođenje moratorija na implementaciju 5G mreže u Samoboru i okolici

Potpisnici prijedloga:

[Redacted list of signatories]

Prilozi:

- potpisi prijedloga Gradskom vijeću za uvođenje moratorija na 5G mrežu
- tekst Međunarodnog apela: Zaustavite 5G na Zemlji i u svemiru; prema UN-u,WHO-u, EU, Vijeću Europe i vladama svih država

Izvori

1. Croatian EMF Scientist Appeal, 28. travnja 2020. EMFscientist.org, 26.6.2020.
2. www.huzez.hr, naslovna stranica, 19.6.2020.
3. EU 5G Appeal - Scientists warn of potential serious health effects - JRS Eco Wireless, <https://www.jrseco.com/european-union-5g-appeal-scientists-warn-of-potential-serious-health-effects-of-5g/>, 19.6.2020.
4. Je li opravdan strah od 5G mreže? Hrvatska Katolička Mreža, [www.hkm.hr/vijesti/domovina/je-li-opravan-strah-od-nove-5g-mreže/](http://www.hkm.hr/vijesti/domovina/je-li-opravan-strah-od-nove-5g-mreze/), 19.6.2020.
5. Je li 5G tehnologija naša budućnost ili propast? <https://www.sensa.hr/clanci/stvaran-zivot/je-li-5g-tehnologija-nasa-buducnost-ili-nasa-propast>, 22. 6. 2020.
6. Na području Samobora HT je omogućio 5G tehnologiju na 10 baznih stanica . Večernji list, <https://www.vecernji.hr/techsci/na-podrucju-samobora-ht-je-omogucio-5g-tehnologiju-na-10-baznih-stanica-1408709>, 22.6.2020.
7. The 5G Appeal - The 5G Appeal. <http://www.5gappeal.eu/the-5g-appeal/>, 22.6.2020.
8. Thielens, Arno i sur. "Exposure of Insects to Radio-Frequency Electromagnetic Fields from 2 to 120 GHz", Nature, 8:3921 (2018).
9. Johansson, Olle. "To bee, or not to bee, that is the five G Question.", NewsVoice, 28. svibanj 2019.
10. Ustav RH, Narodne Novine, Zagreb, 2004.
11. Zakon o zaštiti okoliša, Narodne Novine, Zagreb, 2007.
12. Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja, Narodne novine, Zagreb, 2010., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_07_91_2571.html
13. Službene mrežne stranice Grada Samobora, www.samobor.hr, 19.6.2020.
14. Aarhuška konvencija. DIJALOGOM S CIVILNIM DRUŠTVOM DO BOLJEG OKOLIŠA. <http://aarhus.zelena-istra.hr/konvencija>, 24.6.2020.
15. Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske - Zaštita od Zračenja. <https://zdravlje.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1297/sanitarna-inspekcija/zastita-od-zracenja/1353>, 22.6.2020.
16. Aarhuška konvencija - Ministarstvo zaštite okoliša RH. <https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/medjunarodna-suradnja/multilateralni-medjunarodni-sporazumi-1138/aarhuska-konvencija/1139>, 24.6.2020.
17. Rezolucija Vijeća Europe 1815/2011 (Potencijalne opasnosti od EMP-a i njihov utjecaj na okoliš).

18. Rezolucija EU Parlamenta 2211/2008 (Zdravstveni problemi povezani s elektromagnetnim poljima).
19. Europski akcijski plan za zdravlje i okoliš 2252/2007.
20. Slovenija zaustavila uvođenje 5G tehnologije. <http://huzez.hr/home/vazne-vijesti/slovenija-zaustavila-uvodjenje-5g-tehnologije?fbclid=IwAR03yQ5vyUXw2dDTvL0I8wqs-CP-c0pa25S-00-J5gliUF6ti-YIEe3s>, 3.3.2020.
21. Crnčević, Mirko. Hvar prvi u Hrvatskoj izglasao zabranu uvođenja 5G mreže. Slobodna Dalmacija, 5. lipnja 2020.
22. Grad Hvar - Snimke. 44. Sjednica GV Hvara. <http://www.hvar.hr/portal/44-sjednica-gv-hvara-snimke/>, 25.6.2020.
23. Radiation concerns halt Brussels 5G development, for now. <https://www.brusselstimes.com/brussels/55052/radiation-concerns-halt-brussels-5g-for-now/>, 25.6.2020.
24. Dr. Martin Pall: 5G rizik iz znanstvene perspektive. <https://www.huzez.hr/home/vazne-vijesti/dr-martin-pall-5g-rizik-iz-znanstvene-perspektive>, 25.6.2020.
25. Štojs, Tihana. Istraživanja na ljudskim subjektima – povijesni razvoj, načela i primjeri neetičnih postupanja. Nova prisutnost 12 (2014) 1, 91-111
26. How 5G Works - EMF - 5G Explained. <http://www.emfexplained.info/?ID=25916>, 25.6.2020.
27. The 5G Appeal. http://www.5gappeal.eu/wp-content/uploads/2018/06/reply_ryan.pdf, 28.6.2020.